

Výstupní zpráva z koučování

Název zprávy

„Nelze nekomunikovat“
Watzlawick

Krátký úvod

Paní Michaela je koordinátorkou školního vzdělávacího programu v malém moravském městě. Do své funkce nastoupila teprve nedávno – v květnu loňského roku. Kolegyně, která měla ŠVP na starosti od začátku jeho tvorby, odešla na mateřskou dovolenou. Paní Michaela byla nejen její kolegyní, ale také kamarádkou v osobním životě. Do školy nastupovaly společně před 5 lety. Přestože se dříve neznaly, ihned se spřátelily. Pomáhaly si navzájem zvládnout přechod ze základní školy na střední. Jejich pozice od začátku působení ve škole nebyla jednoduchá. Oproti ostatním členům pedagogického sboru byly hodně mladé, ochotné a zvyklé učit se nové věci, experimentovat, jejich přístup ke studentům byl jiný než u ostatních pedagogů. Navíc obě nepocházely z města, kde začaly pracovat, takže i to způsobilo u „starousedlíků“ značnou nedůvěru. Díky své vstřícnosti a komunikativnosti si však brzy na novém působišti vytvořily nové vazby, kolegové a zejména kolegyně pochopily, že je svou prací nijak neohrožují, a přijali je mezi sebe. Když dřívější koordinátorka ŠVP odcházela na mateřskou, volba padla zcela přirozeně na paní Michaelu. Paní Michaela sice už v minulosti se svou kolegyní při tvorbě ŠVP úzce spolupracovala, zvláště i proto, že většina členů pedagogického sboru s tvorbou ŠVP nesouhlasila, ale z působení ve své nové funkci měla přece jen obavy. Ve srovnání se svou kamarádkou si totiž zdaleka nepřipadala tak sebevědomá a hlavně výřečná. Proto velmi ochotně přijala nabídku pana ředitele k účasti v koučování.

Cíle

Paní Michaela šla do koučování s jasnými cíli:

- zvládnout stres při komunikaci s kolegy,
- naučit se efektivně prosazovat své požadavky,
- zvýšit si své sebevědomí při jednání s kolegy.

Na začátku naší spolupráce sice přesně nevěděla, co koučování obnáší, ale nějaké povědomí přece jen měla, neboť se s kolegyní zúčastnily dílny pana Šnebergera na celostátním setkání PAU v Praze a před podáním přihlášky se podívala na video o koučování na stránkách metodického portálu rvp.cz.

Dosahování cílů

První dvě sezení si paní Michaela vyjasnila, jak bude její cíl vypadat. Hodně mluvila o svém strachu ze zvládnutí nového úkolu – funkce koordinátorky ŠVP. Pátrali po tom, jak bude situace vypadat po dvou měsících, po půlroce, po roce tak, aby byla paní Michaela spokojená.

Nejprve si neuměla tyto varianty vůbec představit, takže jsme se zaměřili na hledání úspěchů v jejím dosavadním životě a kariéře. Postupně jsme pojmenovávali situace, kde se jí dařilo, kde byla sama se sebou spokojená a jak to tehdy vypadalo. Paní Michaela se vybavovala situace z dávné i blízké minulosti, ve kterých se jí dařilo být klidná, efektivně prosadit své požadavky a být sebevědomá. Ty nejvýznamnější pro ni byly – zvládnutí maturitní zkoušky, prosazení oboru na vysoké škole, který chtěla studovat (rodiče z ní vždycky chtěli mít lékařku) a navázání vztahů s kolegy ve škole, kde paní Michaela dříve působila. Když jsme

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

pátrali po tom, co mají tyto situace společného, uvědomila si paní Michaela mnohé: „Když jsem přesvědčena, že to, o co mi jde a co prosazuji, je z mého pohledu užitečné, vychází to z mého vnitřního přesvědčení – ze srdce, tehdy dokážu i přes počáteční veliký strach říci, co si myslím. Každá situace, ve které se mi to během nedávné doby podařilo, přispěla ke zvýšení mého sebevědomí. Myslím si, že pro zdárné zvládnutí role koordinátorky si potřebuji připravit na každé jednání s kolegy dostatek argumentů, které přesvědčí i ty, kteří nejsou naladěni na změny jako já.“

Za dobu, kdy koučování probíhalo, musela paní Michaela vést několik nepříjemných porad s kolegy. Jejich cílem měla být revize a změna ŠVP na základě připomínek konzultanta a ČŠI. „Hodně mi při těchto jednáních pomohlo, když jsem měla na paměti, že odpor neznámá nutně odpor vůči mé osobě. Na jednání jsem se vždy velmi pečlivě připravila, předem jsem si nachystala odpovědi na případné námitky proti mému návrhu, což mi pak umožnilo být při jednání klidná a vyrovnaná. Připomínky či kritiku kolegů jsem brala věcně – měla jsem na paměti, že důvody odporu mohou být různé a často se mnou nemají nic společného.“ Paní Michaela se v průběhu koučování rozhodla doplnit si své znalosti a dovednosti z oblasti komunikace, proto se přihlásila na kurz Komunikační dovednosti pro vedoucí pracovníky, které v rámci projektu Ředitel – manažer pořádalo Metodické a evaluační centrum, o. p. s.. Na základě nových poznatků z kurzu pak v průběhu dvou měsíců zaváděla do své komunikace drobné změny: „Zlepšila jsem se v kladení otázek, vedení rozhovoru se studenty i kolegy, celkově mluvím méně, ale má to větší účinek. Změny si všiml i můj manžel a naše komunikace se stala mnohem konstruktivnější než dříve.“ Úspěchy na poli komunikace pozitivně ovlivňovaly růst sebevědomí paní Michaely. Na škále, kterou jsme měřily její sebevědomí, se posunula z 3 na 9. Nejvíce paní Michaelu potěšilo, že pozitivní změny v jejím chování si všiml i pan ředitel, takže jí nabídl, jestli by se od nového školního roku nechtěla věnovat práci výchovné poradkyně, což bylo něco, o čem paní Michaela tajně snila.

Co Vám koučování dalo?

„Když jsem se s panem ředitelem dohodla, že vezmu po kolegyni funkci koordinátorky ŠVP, velmi jsem se obávala, jak tuto roli zvládnu. Moje kamarádka je asertivní, často jsem ji při tvorbě ŠVP obdivovala, jak bravurně řeší konflikty, které se vyskytly, jak asertivně komunikuje s kolegy/kolegyněmi, jak se nebojí říci svůj názor i kolegyni, která je o 20 let starší než ona. Na začátku koučování jsem si říkala, že kdybych dosáhla aspoň 10 % zlepšení svých dovedností, tak budu spokojena. Ted' na konci koučování jsem si ohodnotila, že jsem se na své škále posunula zhruba o 50 %. V takový výsledek jsem rozhodně nedoufala. Takže koučování mi umožnilo radikální změnu mých dovedností, posílilo mé sebevědomí, jsem si ted' jistá, že ve své nové roli obstojím. Víím, že to ani ted' nebude procházka růžovým sadem, ale díky koučování si jsem jistá, že to zvládnu.“

Co jste se díky koučování naučila?

„Velmi oceňuji, že můj kouč měl velké znalosti z oblasti komunikace. Vždy nejprve velmi podrobně prozkoumal, co vlastně chci a jak to bude vypadat, až „nebudu mít problém“, a pak mě navedl na dostupné zdroje, ze kterých jsem získávala cenné informace o komunikaci. Dostávala jsem od něj kvalitní zpětnou vazbu, a přitom jsem neměla negativní pocity, když mi hned od začátku nešly věci tak, jak to popisovali na semináři, v knížkách nebo jak jsem si to představovala.“

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Uvědomění

„Uvědomila jsem si, že přestože učitel stále s někým komunikuje, naše komunikační schopnosti jsou často nedostatečné. Zvláště v dnešní době, kdy jsou žáci mnohem sebevědomější a nebojí se říci si otevřeně svůj názor, je důležité umět s nimi efektivně komunikovat, znát konkrétní techniky a nástroje, zkusit si v bezpečném prostředí řešit modelové situace. V dnešní době je řada možností, jak své profesní dovednosti rozvíjet, a to často i s minimálním finančním vkladem z naší strany. Mrzí mě proto, že často právě ti, kterým by zlepšení komunikačních dovedností pomohlo, nemají o nic takového zájem.“

Komu bych koučování doporučila?

„Koučování bych zakázala každému, kdo se sebou nechce nic dělat. Pro takové lidi koučování rozhodně není. Pokud ale chcete pracovat na sobě, učit se nové věci, hledáte někoho, kdo stojí mimo váš svět, ale přitom se na něho můžete spolehnout, protože vás vždy podrží, pak si najměte svého kouče.“

Saša Dobrovolná, listopad 2011

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ